

EELK Haapsalu Püha Johannese kogudus MÄRTS 2017

Meeleparandus kui eluleib

Täna on tuhkapäev, millega algab 40-päevane paastuaeg. Päeva nimetus (ld *dies cineris*) tuleb tuha päheraputamisest, mis on olnud patukahetsuse ja meeleparanduse sümboliks. Meeleparandus ja seeläbi pidev uuenemine on kristliku elu lahutamatu osa. Me vajame igaüks ja iga päev Jumala armu ja andeksandmist.

Mis on meeleparandus, millest kristluses nii palju räägitakse ja mis tänapäeva inimesele võib tunduda üsna võõra mõistena? Meeleparandus on Jumala kutse inimesele, esmaand, millega Ta inimesele oma olemasolust ja oma tahtest märku annab. Meeleparanduse esimene tunnus on reaalsustaju selginemine: inimene mõistab, et ta ei ole see, kelleks ta on ennast pidanud. Ta märkab oma küündimatust ja ebatäiuslikkust. Taani filosoof ja kirjanik Søren Kierkegaard on öelnud, et kui Jumal tahab kedagi kutsuda, siis Ta teeb inimese enne eimillekski, sest Jumal loob eimillestki. See hetk murrab inimese iseka „mina“ ja paneb maailma nägema ja mõistma avatumalt.

Hiljuti äratas meedia tähelepanu Facebooki asutaja Mark Zuckerberg tõdemus sellest, et varem oli ta ateist, aga nüüd on ta mõistnud, et religioon on väga oluline. See hetk, mil Jumal inimest puudutab, on uue tee algus. See innustab inimest ka meelt parandama. Martin Lutheri kohaselt peab usklike inimeste kogu elu olema pidev meeleparandus. Meelt parandades on inimene osaduses Jumalaga. See annab inimesele kindluse ja julguse selles elus hakkama saada. Uskliku hinge igatsus osaduse järgi Jumalaga on eksistentsiaalne. Mitteusklik seda ei tunne.

Paastumaarjapäeval, 25. märtsil meenutame Siberisse küüditatud. Üks neist oli traagilise elusaatusega soomepoisist kirikuõpetaja Paul Saar, kes on rääkinud oma katsumustest Siberi vangilaagris järgmist: „Seal olid kaks elulist asja: küüslauk, too suur luksus ja elu alalhoidja, mille abiga püsisid hambad suus, kui need juba varem polnud jäänud ülekuulaja raske rusika ette mõnes salajases keldris. Teine oluline asi oli leivatükk. See oli elu alus, Jumala kingitus, sest leivas olid olemas kõik vitamiinid ning organismile vajalikud ained. Vang ei unistanud kunagi tordist ega muudest maiustustest, ta unistas vaid sellest, et veel kunagi elus saaks süüa kõhu täis leivast, ainult leivast!“ Ristiinimese jaoks on suhe Jumalaga samasuguse tähendusega nagu igapäevane leib – kõik muu võib olla, aga ilma selleta ei saa.

Selleks, et Jumala armu vastu võtta, peab inimene elama alalises meeleparanduses ja alatises pöördumises Jumala poole. See on sama loomulik nagu hingamine.

Soovin Sulle mõtestatud paastuaega!

Kristel Engman
EELK vikaarõpetaja

KOGUDUSE TEGEVUSKAVA MÄRTSIS.

K, 1. märts kl 12.00 palvepäeva jumalateenistus armulauaga (Jaani kirikus).

R, 3. märts kl 9.00 hommikupalvus (Jaani kirikus). **Kl 17.00** segakoori proov (Jaanisaalis).

P, 5. märts kl 11.00 paastuaja 1. pühapäeva jumalateenistus armulauaga. Teema: Jeesus – kiusatuste võitja. Lastekirik. Teenivad piiskop Tiit Salumäe ja Teno Ilves, organist Lia Salumäe (Jaani kirikus). **Kl 18.00 Noorteõhtu** (noortetoas kantseleimaja II korrusel).

T, 7. märts kl 16.45 Jaanimardikad (Jaanisaalis). **Kl 18.30** toomkoori proov (Jaanisaalis).

R, 10. märts kl 9.00 hommikupalvus (Jaani kirikus). **Kl 13.30** teetund, **kl 17.00** segakoori proov (Jaanisaalis).

L, 11. märts kl 16.00 piiblitund "Piibel köögis" (Jaanimajas).

P, 12. märts kl 10.00 KEVADISE LEERIKOOLI ALGUS. Kl 11.00 paastuaja 2. pühapäeva jumalateenistus armulauaga. Teema: Palve ja usk. Teenivad piiskop Tiit Salumäe ja Kalle Jätsa, organist Lia Salumäe (Jaani kirikus). **Kl 12.30** koguduse nõukogu koosolek (Jaani kirikus).

T, 14. märts kl 16.45 Jaanimardikad (Jaanisaalis). **Kl 18.30** toomkoori proov (Jaanisaalis).

R, 17. märts kl 9.00 hommikupalvus (Jaani kirikus). **Kl 13.30** teetund, **kl 17.00** segakoori proov (Jaanisaalis).

P, 19. märts kl 11.00 paastuaja 3. pühapäeva jumalateenistus armulauaga. Lastekirik. Teema: Jeesus – kurjuse võimu võitja. Teenivad vikaarõpetaja Kristel Engman ja Teno Ilves, organist Lia Salumäe (Jaani kirikus). **Kl 18.00 Noorteõhtu** (noortetoas kantseleimaja II korrusel).

T, 21. märts kl 18.30 toomkoori proov (Jaanisaalis).

R, 24. märts kl 9.00 hommikupalvus (Jaani kirikus). **Kl 17.00** segakoori proov (Jaanisaalis).

L, 25. märts kl 12.00 küüditamise aastapäeva mälestuspalvus (Toomkiriku ristimiskabelis). Teenib piiskop Tiit Salumäe. Kõnelevad Läänemaa Memento esimees Arnold Aljaste ja Naiskodukaitse Lääne ringkonna esinaine Mare Laide.

P, 26. märts kl 11.00 paastuaja 4. pühapäeva jumalateenistus armulauaga. Teema: Eluleib. Teenivad piiskop Tiit Salumäe ja Kalle Jätsa, organist Lia Salumäe (Jaani kirikus). **Kl 18.00** jumalateenistus De la Cardie hooldekodus.

T, 28. märts kl 16.45 Jaanimardikad (Jaanisaalis). **Kl 18.30** toomkoori proov (Jaanisaalis).

R, 31. märts kl 9.00 hommikupalvus (Jaani kirikus). **Kl 17.00** segakoori proov (Jaanisaalis).

TERE TULEMAST KOGUDUSE FACEBOOKI.

Alates advendiajast on avatud koguduse FB. <https://www.facebook.com/Haapsalukirik/>

Kui tunned, et koguduses toimub midagi, millest ka oma sõpru ja tuttavaid teavitada, tee seda!
Tere tulemast koguduse elu puudutava teabega tutvuma ja teavet jagama!

Kristel Engman
EELK vikaarõpetaja

PEAPIISKOPI KARJASEKIRI PALVEPÄEVAKS JA PAASTUAJA ALGUSEKS.

TUHKAPÄEVAL, 1. MÄRTSIL 2017.

Aga keegi ütles Jeesusele: „Issand, kas neid on pisut, kes pääsevad?” Lk 13:23

Sellele küsimusele on inimesed ikka vastust otsinud. Murega. Kardetakse, et ei kuuluta nende hulka, kes pääsevad, sest valitute arv saab enne täis. Justkui oleks Jumal määranud õndsaks saajate hulga arvulise limiidi.

Rangeimaid piire seab õigeksmõistetutele ja pääsejatele mitte Jumal, vaid inimene. Jeesus imestab, et piireseadvat hoiakut esindavad oma ligimeste suhtes kõige ustavamateks ja õiglasemateks peetud variserid. „Teie rästikute sugu, kuidas te võiksitegi rääkida head, kui te olete kurjad? Sest suu räägib sellest, millest süda on tulvil.“ (Mt 12:34)

Paljud Jeesuse kaasaegsed, nagu ka nüüdisaja tõekaitsjad ja käsutundjad, ei näe piiravaid tingimusi iseenda pääsemisele, pigem teiste inimeste õigeks saamisele. Nende arvates on nad ise kindlasti selle pisku seas, kes pääsevad. Ollakse kindlad, et ise asutakse tõe alusel, kuid teised elavad eksituses. „Oh Jumal, ma tänan sind, et mina ei ole niisugune nagu muud inimesed: röövijad, ülekohtused, abielurikkujad, ega ka niisugune nagu see tõlner.“ Nõnda palvetas üks Jeesuse mõistuloos kirjeldatud variser templis Jumala palge ees seistes. Jeesuse sõnul läks Jumala poolt õigeks mõistetult oma kotta tagasi hoopis tõlner, kelle variser oli hukka mõistnud (vt Lk 18:9–14).

Moodne aeg võimaldab mõne sõrmeputtega tippida helendavale ekraanile ritta oma ligimese kõik eksimused, loendada üles tema komistused ning kaaluda ära iga tema öeldud sõna ja lausunud lause. Nii nagu variser luges Jumalale üles tõlneri eksimusi. Helendavast ekraanist on saanud nutiühiskonna pihipeegel, mis sageli moonutab tundmatuseni tegelikku pilti. See pihipeegel ei peegelda vaatajale tema süüd ja pattu ega tekita tahtmist meelt parandada ega ka vajadust hüüda Jumala poole. See peegel kiirgab välja kõigi teiste eksimusi, jumalavallatusi ja hereesiat. Jääb mulje, et see, mida näen ning loen, on mustvalge tõde.

Maailmas on kirkamaidki värve ja loendamatu arv nendest moodustuvaid toone.

Paastuaja algust märkivat tuhkapäeva palvepäevana tähistades võime kindlasti muret tunda selle pärast, kas neid, kes pääsevad, on pisut. Kuid see südamevalu peab esmalt puudutama mind ennast. Kas olen mina see, kes pääseb? Kas olen mina pisku seas? Neile küsimustele annab õige ja lõpliku vastuse Jumala Sõna – igavene ja ainumas tõde!

Ka Kristuse evangeelium seab igale patusele ja eksinud inimesele õndsaks saamiseks oma tingimused: siira usu Issandasse Kristusesse, tingimusteta armastuse Jumala ja ligimese vastu ning osasaamise kiriku kätte usaldatud armuvahenditest, sõnast ja sakramentidest. Kõige selle krooniks on Jumala suveräänne heldus ja arm, sest tema „tahab, et kõik inimesed pääseksid ja tuleksid tõe tundmisele“ (1Tm 2:4). Siin on sõnastatud see pisku, keda Issand ootab õndsate sekka – kõik inimesed! Kas saab olla veel objektiivsemat tõde!

Soovin kõigile algavaks paastuajaks Kristuse rahu.

Urmas Viilma

SAMM PUUDU SAJAST!

24. veebruaril tähistati Haapsalus nagu mujalgi Eestis meie riigi üheksakümne üheksandat sünnipäeva. Päev algas piduliku kontsert-jumalateenistusega Toomkirikus. Liturgina teenis piiskop Tiit Salumäe, orelil Lia Salumäe. Kontsertosas esinesid Haapsalu poistekoor (dirigent Kadri Kelner), Haapsalu Muusikakooli keelpilliorkester (dirigent Lehari Kaustel) ja noored solistid. Kõne pidasid Lääne maavanem Neeme Suur ja Läänemaa Ühisgümnaasiumi õpilane Marko Maisalu. Mälestati Vabadussõjas langenuid ning Naiskodukaitse esindajad asetasid pärja emaalatarile Siberis hukkunud Eesti emade mälestuseks.

Teenistuse alguses pühitses piiskop Salumäe Kaitseliidu Lääne maleva Haapsalu malevkonna lipu. Sini-kollane lipp on valmistatud sõjaeelse malevkonna lipu järgi – sinine on lootuse värv, kollane on kaitseliidu värv ja ustavuse sümbol. Lipu naelutasid piiskop Tiit Salumäe, Lääne maavanem Neeme Suur, Haapsalu linnapea Urmas Sukles, Kaitseliidu Lääne maleva pealik kolonelleitnant Rasmus Lippur, kauaaegne Haapsalu malevkonna pealik Vladimir Padama ja praegune Haapsalu malevkonna pealik leitnant Sulev Luiga.

Maavanem Neeme Suur ja õpilane Marko Maisalu kõnelesid, et vabadus pole midagi absoluutset ja enesestmõistetavat. „Vabadus annab võimaluse valida, kuid annab ka kohustuse otsuseid langetada. Hoidkem üksteist ja ärgem laskem end vaidlustel lõhestada“, ütles maavanem. Marko Maisalu sõnul teenib tema oma riiki nii, nagu oskab. Tema sõnul tuleb selleks, et näha vikerkaart, olla enne vihma käes, s.t tuleb osata läbi minna nii halbade kui headest aegadest.

Muusikalises osas tuli muuhulgas esmaettekandele Sirje Kaasiku teos „Ole minu üle uhke, Eestimaa!“ Küllap võime kõik olla uhked selle üle, et meie ümber on nii palju toredaid, andekaid ja oma maad armastavaid inimesi.

Teenistuse lõppedes jätkus iseseisvuspäeva tähistamine Lossiplatsil. Vabadussõja mälestussamba jalamile asetasid pärjad Kaitseliidu, linna- ja maavalitsuse, linna koolide jm organisatsioonide esindajad. Kõnelesid Haapsalu linnapea Urmas Sukles, Kaitseliidu Lääne Maleva pealik Rasmus Lippur, piiskop Tiit Salumäe, Haapsalu Põhikooli õpilane Hendrik Veltri ja Läänemaa Ühisgümnaasiumi õpilane Gert Käsk. Vabariigi aastapäeva ilm avaldus väga kirevas spektris: vaheldumisi päike, lumi/rahe ja tuul. Rasmus Lippuri sõnul iseloomustab see väga hästi ka meie riigi ajalugu. Kooliõpilased olid oma kõnedes väga siirad ja vahetud. Hendrik Veltri, kes on alles 5.klassi õpilane, ütles, et vahel ta kardab, et Eesti riik väsib ära, kuna ta on juba nii vana ja tal on palju muresid. Samas on ta kindel, et ta on valmis oma riigile appi minema, kui seda vaja on. Gert Käsk sõnas, et sageli langetakse peale vabariigi aastapäeva pidulikkust vastasäärmusesse ning jäädakse kinni küsimusse: „Kas me sellist Eestit tahtsimegi?“ Aga kui küsiks endalt hoopis nii: „Kui me pole rahul sellega, mis meil on, kas olemegi siis väärt saama rohkemat?“ Gerdi sõnul peaksime olema uhked selle üle, et meil on meie ehe loodus, meie traditsioonid ja meie emakeel. Traditsioonide tähtsust toonitas oma kõnes ka piiskop Tiit Salumäe. Tema sõnul küsitakse tihti, et kas peame vabariigi aastapäeva nii pidulikult ja suurejooneliselt tähistama. Peame ikka küll, sest tänu rituaalidele oleme suutnud hoida oma ajaloolist järjepidevust.

Maailmas on palju Eestist vanemaid riike. Ometi on 99 aastat väga väärikas iga. Läheme siis sama väärikalt ja rõõmuga vastu meie oma riigi 100-le sünnipäevale.

Olen uhke sinu üle, Eesti,
oma rahulikul kindlal moel.
Suuri sõnu väga ma ei teekski –
hoian hinges sind ja see vaid loeb.

Tiia Laar

EESTANE OLLA ON UHKE JA HÄÄ!

Armsad kuulajad!

Uhkus. Uhkus on tunne, mis on meile kõigile lubatud ja omane. Võime olla uhked oma saavutuste või hoopiski meile kallite inimest üle. Uhkust võime või ehk isegi peaksime tundma oma riigi kui ka rahvuse üle. Mina tunnen seda ning kavatsen oma uhkustunnet ka Teiega jagada. 24. veebruaril 2009 andis pisike tüdruk Haapsalu piiskopilinnuses tötuse, milles ta lubas armastada oma kodu ja isamaad. Tüdruk on aastate jooksul oma tötust meeles pidanud ning täna, kaheksa aastat hiljem, seisab ta siin samas Teie ees uhke kodutütrena, kel hetkel mõttes vaid oma kodumaa. Mis tunne on olla kodutütar? Eriti veel sellisel pidulikul sündmusel nagu täna? Mis tunne on varahommikul omale vorm selga ning tutimüts pähe panna, minna Haapsalusse miitingule, laulda meie oma hümni, kanda uhkelt Kodutütarde lippu või asetada vabadussõja mälestussambale lillepärg, kuulata meie oma maavanema ning Lääne maleva pealiku kõnesid. See tunne on eriline. See tunne on teistsugune. See ongi uhkustunne. Olen uhke Eesti Vabariigi kodanik. Öeldakse, et uhkus ajab upakile. Kas ta ka tänasel päeval seda teeb? Mina selles kahtlen. Aasta aega tagasi esitasin kooli ees Kristiina Ehini luuletuse, mis algas sõnadega: Vabadus on haruldane kala, mida võrguga ei võta, noodaga ei nopi Tõesti, vabadus on olnud meie, eestlaste, jaoks vägagi haruldane ning raskesti kättesaadav, kuid siiski 99 aastat tagasi saime me selle kala kätte. Ehk nüüd mõtleme ajas tagasi ning oleme taaskord uhked meie vabaduse eest võidelnute üle. Ei ole üksi üksi maa. Samuti ei ole üksi ka inimesed. Kutsun Teid kõiki tänasel pidupäeval üheskoos, pere ja lähedastega seda tähistama! Olgem uhked selle üle, mis meil on ning hoidkem sellest kinni. Head saabuvat vabariigi aastapäeva meile kõigile! Aitäh kuulamast!

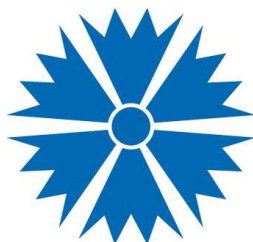
Karmel Lääts 10H

Kõne on esitatud Heino Noore kõnevõistlusele Läänemaa Ühisgümnaasiumis.

PILTE VEEBRUARI SÜNDMUSTEST.

24. veebruaril Eesti Vabariigi 99. sünnipäev Haapsalu toomkirikus

Eesti Vabariigi 99. aastapäeval pälvis EELK Haapsalu Püha Johannese koguduse nõukogu auliige ajakirjanik Anneli Ammas Vabariigi presidendilt Valgetähe ordeni V klassi teenetemärgi.

5. veebruaril õnnistati koguduse nõukogu ja juhatus tööle.

PIIBEL KÖÖGIS.

Wittenbergi Koidutäht Katharina von Bora (29.01.1499-20.12.1552) II

21. jaanuaril toimunud Piibel köögis kokusaamisel rääkis õpetaja Kristel Engman seoses reformatsiooni 500. aastapäevaga Martin Lutheri abikaasast Katharinast.

Avaldame Johannese Sõnumites noppeid piiblitunnist.

Suure reede öösel 1523 põgenesid Catharina von Bora eestvedamisel nunnad Nimbscheni kloostrist. Oma uude vaimsesse juhti, doktor Martin Lutherisse suhtusid nad kui kloostrikõidikuist vabastajasse, kus osad neist olid viibinud juba varasest lapsepõlvest. Lutheri esialgseks sooviks nunnad peredesse tagasi saata, kuid tegelikus osutus teiseks ning pered kloostrist põgenenud nunnasid tagasi ei võtnud. Seetõttu said mitmetest nunnadest varakates peredes tublid koduabilised. Võrdlemisi kiiresti said nad tanu alla. Ka Katharina von Bora läks tuntud portreemaalija ja Martin Lutheri mõttekaaslase Lucas Cranach vanema (1472-1553) perekonda koduabiliseks õppides ühtlasi Granachi juures farmaatsiat. Seal omandatud oskused osutusid hiljem hädavajalikuks ka oma laste ja pere eest hoolitsemisel ning haigustega võitlemisel.

On teada, et Katharina von Bora armus Nürnbergi patriitsi perest Wittenbergi ülikoolis filosoofiat, matemaatikat ja õigusteadust tudeerivasse Hieronymus Baumgärtnerisse (1498-1565), kuid noormees ei saanud oma vanematelt luba kloostrist põgenenud nunnaga abiellumiseks ning naitus 1526. aastal jõukast perest Sybilla Dichtliniga. Baumgärtner oli Melanchtoni ja Lutheri mõttekaaslane ning temast sai reformatsiooni juurutaja oma kodulinna Nürnbergis. Ta pidas hiljem linnapea ametit.

Järgmise kavalerina püüdis Luther oma mõttekaaslase ja Wittenbergi ülikooli teoloogiaprofessori Nicolaus von Amsdorfi (1483-1565) vahendusel kosjakaupa sobitada pastor Kaspar Glatz'iga (†1551), kes oli aga Katharinale ebasümpaatne. Lutherile jäi Katharina tõrksus mõistmatuks. Kui Katharina teatas, et on valmis abielluma üksnes Amsdorfi või Lutheri endaga, jõudis Luther mõtteni, et ehk ongi just see Jumala tahtmine.

Lutheri abiellumise kavatus ei leidnud mitte kõigis tema mõttekaaslastes ja poolehoidjates toetust. Nii näiteks leidis Lutheri lähim kaastööline Philip Melanchton, et Luther rikub abiellumisega oma head nime ja peab abiellumist „õnnetuks teoks“. Samas aga oli Melanchton veendunud, et õpetaja abielu kui eksisammu pärast ei ole põhjust hukka mõista õpetust. Nii mitmedki lähikondlased arvasid, et abielu kahandab Lutheri aupaistet, sest paljude jaoks oli ta n-ö pühaku mainega, mis abiellumise kaudu saaks aga kahjustada, kuna abiellumist peeti lihtsureliku teoks. Esialgu oli ka Melanchton suhtumine Katharinasse skeptiline, kuid naise tublidust, pühendumust ja taiplikkust märgates Melanchtoni arvamus aja jooksul muutus.

13. juunil õhtul 1525 kihlas ning laulatas Lutheri üks lähemaid kaastöölisi Johannes Bugenhagen (1485-1558) Lutheri koduks olnud endises kloostris Katharina von Bora ja Martin Lutheri abielu. Luther oli 42 ja Käthe 26-aastane. Kohal olid tunnistajatena Cranachid ja kaks Lutheri kolleegi ülikoolist. Kaheksa (*osadel andmetel ka 14*) päeva pärast laulatust peetakse pulmad vastavalt toonastele tavadele: pidulikus protsessioonis mindi hommikul kirikusse jumalateenistusele jutlust kuulama ja õnnistust vastu võtma. Sellele järgnes pidusöök, käik raekotta, kus rahvas tantsis traditsioonilisi pulmatantse. Õhtul tuldi taas kokku pidusöögiks. Katharina sugulastest ei ilmunud

pulma mitte keegi. Küll aga käisid abiellunud õnnitlemas kohalikud raehärrad ja ametimehed, Wittenbergi ülikooli professorid ja Lutheri mõttekaaslased ning sõbrad. Kohal oli ka Lutheri eakas isa Hans Luther († 1530), kes oli lõpuks oma pojaga rahul – Martin Luther oli abiellunud kõrgest soost miniaga, oli tuntud ja tunnustatud. Mainzi peapiiskop saatis oma saadikuga abielupaarile kingituseks 50 kuldnat, mis Luther esialgu tagasi tahtis saata, kuid Katharina vahelesekumisel laokil majapidamise korrastamiseks ära kasutati.

Lutherite majanduslik olukord ei olnud kiita ei abiellumisel aga ka hiljem. Väidetavalt oli Luther väga ebapraktilise meele ja väikeste sissetulekutega. Kogu majapidamine ja pere majanduslik hakkamasaamine oli Katharina õlul. Katharinal oli aga tänu kloostris saadud kogemustele ja teadmistele laialdased oskused kiiresti kasvava pere majandamisel. Lutheril oli esialgu raske abielumehe ja perekonnapea rollis olla. Hilisemad uurijad on leidnud, et ta ei alahinnanud abielu tähtsust, kuid naistest ei olnud ta elu lõpuni kuigi heal arvamusel – neis olevat liiga palju rikutut.

Luther kasutas Katharina puhul mitmeid hellitusnimesid, üks nendest oli Wittenbergi Koidutäht. Oma naise ja abieluseisuse kohta õhkab Luther palves Jumala poole: „Mul on väga vaga ja ustav naine, ta ei riku mu elus midagi. Oh, Armas Jumal, abielu ei ole mingi loomulik asi, vaid Jumala eriline kingitus, kõige magusam ja kõige karskem seisus.“

Jätk järgmises Johannese Sõnumites

Hummus

(6 inimesele)

250 g kuivatatud kikerherneid
125 g tahiini
2 pressitud küüslauguküünt
2 sl sidrunimahla
oliiviõli
½ tl soola
1 t. paprikapulbrit
½ tl jahvatatud köömneid
125 ml maitsestatamata jogurtit

Pane kikerhersed vähemalt 12 tunniks rohke külma veega likku.

Kurna, pane värske veega potti ja aja korraaks keema. Seejärel keeda kaane all madalal kuumusel umbes 2 tundi, kuni kikerhersed on täiesti pehmed. Kurna ja jäta osa keetmisvedelikust alles.

Püreesta kikerhersed, lisa tahiini, küüslauk, sidrunimahl ja nii palju oliiviõli, et tekiks ühtlane kreemjas segu. Lisa sool ja vajadusel veidi keetmisvedelikku. Sega hulka paprikapulber, köömned ja jogurt. Lase seista külmkapis kinnikaetult vähemalt 30 minutit.

Enne serveerimist tilguta peale veidi oliiviõli. Serveeri ahjusooja leivaga.

Jeruusalemma juustu-meekook

(8 inimesele)

450 g lamba- või kitsetoorjuust (toatemperatuuril)
60 ml kergelt soojendatud mett
6 sl suhkrut
3 muna, kergelt läbi klopidud
1 tl vanilje ekstrakt
kaneeli, jahvatatud
muretaignast koogipõhi (Näit. <https://perenaine.ee/muretainast-koogipohi/#.WLW4S8cneYU>)
tuhksuhkrut
värskeid marju, vastavalt aastaajale

Kuumuta ahi 175 kraadini.

Seda omavahel juust ja mesi, lisa suhkur, munad, vanilje ja veidi kaneeli. Määri segu koogipõhjale ja küpseta 30-35 minutit.

Enne serveerimist raputa peale veidi kaneeli-tuhksuhkrusegu ja kata kook meelepäraste marjadega.

Kooki on parim nautida ahjusoojalt.

SAAME TUTTAVAKS: KOGUDUSE NÕUKOGU UUS LIIGE – EVE TREI.

Koguduse nõukogu uus liige Eve Trei - Loviisa koguduse sidepidaja Haapsalus

Tallinnas sündinud Eve Trei elab Haapsalus 1976. aastast, mil ta lõpetas vene filoloogina Tartu ülikooli. Tallinnas oli ta lõpetanud praeguse reaalkooli, toonase Tallinna 2. keskkooli. See oli ka tol ajal mainekas kool, kuigi tüdrukutele õpetati muude ainete kõrval ka õmblemist ja poistele autoasjandust.

Ülikooli minnes kaalus Eve ajaloo ja vene keele vahel. Peale jäi vene keel ja kirjandus.

„Keeled mulle sobisid ja pealegi oli mul väga hea vene keele õpetaja,“ ütles Eve.

Toonast valikut Eve ei kahetse. Viis aastat Tartu ülikoolis andsid talle laia silmaringi ja põhjalikud teadmised vene kultuurist. Tema õpetaja oli näiteks maailmakuulus semiootik Juri Lotman, aga ka paljud teised legendaarsed õppejõud.

Ülikooli 3. kursusel sai Eve Berendsist – jah, tuntud raadiohäääl Erki Berends on tema kaks aastat noorem vend – Eve Trei. Abikaasa Gallo Trei õppis EPAs, tollases põllumajandusakadeemias (praegu maaülikool) metsandust. EPAs lõppesid metsamajanduse õpingud pool aastat varem kui ülikoolis. Saaremaalt pärit Gallo suunati tööle Haapsallu.

Nõukogude ajal ei saanud ülikooli lõpetanu ise elu- ja töökohta valida. Selle otsustas suunamiskomisjon. Komisjonil olid omad reeglid. Kõige enne pääsesid komisjoni ette parimad lõpetanud, neil oli siis ka suurem valik töökohti. Eve oli parimate seas, aga seda eelist polnud tal vaja kasutada, tema puhul kehtis üks teine reegel. Ta abikaasal oli kõrgharidus ja Eve võis minna tema juurde Haapsallu. Olnuks Gallo lihtne metsamees, pidanuks ta oma töö jätkma ja minema sinna, kuhu Eve suunati.

Mitme põlve õpetaja ja kasvataja

1976. aasta sügisel sai Evest Haapsalu 1. keskkooli vene keele ja kirjanduse õpetaja. Teiste hulgas olid tema õpilased Andres Ammas, Madis Kütt, Elmo Joa ja Juhan Lehepuu, kellest sai samuti vene filoloog.

Eve õpetajakarjäär jäi siiski üürikeseks: 1977 sündis Matis, kaks aastat hiljem Markus. Kui Markus oli kolmene, läks Eve tööle Niine tänava lasteaeda ja sinna on ta jäänud tänini.

„Suvel saab 35 aastat,“ nentis Eve. Nüüdseks on ta mitme põlve kasvataja, kunagiste kasvandike lapsedki on juba kooli saadetud.

Praegu kannab see lasteaed Pääsupesa nime. Eve ei olegi Pääsupesa kõige staažikam töötaja. Lasteaed on üle 40 aasta vana ja algusest peale töötab seal Kaja Kroon.

„Kaja tuli 18aastasena, mina olin 29,” meenutas Eve.

Sünnist saati ristikoguduses

Eve on ristitud 1953. aastal Tallinnas, aga leeris käis ta 1990. aastate alguses Haapsalus. Aktiivsemaks muutus ta side kogudusega kuus aastat tagasi, mil ta liitus toomkooriga. Kaja Avila kammerkooris Sonore laulab ta aga koori algusest peale, seega juba 20 aastat.

„Lapsed on oma teed läinud, õhtud on vabad ja laulda mulle meeldib,” ütles Eve.

Mullu sai ta koguduses uue töö, välissuhtluse ja sidepidamise Loviisa sõpruskogudusega. Soome keele on Eve ise selgeks õppinud. Tallinnas Maarjamäel elades vaatas pere Soome televiisorit, alguses ainult pilti, aga 1964. aastast said nad ka hääle. Eve oli siis 4. klassi tüdruk. Arhitektist isal olid 1950. aastate lõpust Soomes tuttavad ja ta suhtles nendega. Eve sai endale Soomest kirjasõbra.

Nõnda tuli ka soome keele oskus, nii et Eve on tegutsenud ka soomekeelse giidina. Tihe side Soomega on Treide perel siiani, mõne perega on läbi käidud aastakümneid.

Haapsalu koguduses on Eve Loviisa soomekeelse koguduse kontaktisik. „Pean ühendust ja kirjavahetust, olen vajadusel tõlkimisel abiks,” kirjeldas ta oma tööd. Kui mullu novembris oli Loviisa delegatsioon Haapsalus, tõlkis ta pastori jutluse eesti keelde. Teeb külalistele ekskursioone.

„Olen koguduse õpetaja käepikendus,” võttis Eve oma töö kokku.

Kes teeb, see jõuab

Eve on Haapsalu käsitööseltsi liige. „Kui on jaksu, käin pitsikeskuses,” ütles Eve, aga lisas kohe, et suur pitsisalli kuduja ta pole, ainult ühe on valmis teinud. Pitsikeskuses käib ta toredate seltskonna, huvitavate loengute jt ettevõtmiste pärast. Siis on tal näpu vahel sokipaar või müts. Viimati oligi pitsikeskuses mütsinäitus. Töökäijana ei saa aga alati kõigest osa võtta, kuigi tahaks.

Eve on Haapsalu rahvaülikoolis mitu aastat rootsi keelt õppinud, aga et praktikat ei ole, siis ta ennast sel alal asjatundjaks ei pea.

Ujumas püüab ta käia kaks korda nädalas. „Ma ei käi suplemas, ma ikka ujun oma pool tundi jutti,” täpsustas ta. Septembri lõpuni käis ta meres, aga siis tuli midagi vahele ja asi jäi katki. „Jääauku minek pole välistatud,” nentis ta.

Veel meeldib talle kõndida ja jalgrattaga sõita. Poolest tunnist piisab, et tööväsimus ja muremõtted maha jätta.

Eve Trei pälvis 2014. aastal hariduselu edendamise eest linnavalitsuse tunnustuse.

Eve Trei

Sündinud 18. juunil 1953 Tallinnas.

1971 lõpetas Tallinna 2. keskkooli (reaalkool).

1971-1976 õppis Tartu ülikoolis vene filoloogiat.

1976-1980 töötas Haapsalu I keskkoolis õpetajana.

1982. aastast siiani töötab Pääsupesa lasteaia õpetaja.

Abielus Gallo Treiga, peres on kolm poega.

Lehte Ilves

KRISTLIKU JUMALATEENISTUSE JUURED.

Kristliku jumalateenistuse tundmaõppimiseks ja sisuliseks mõistmiseks peame kõigepealt minema selle juurte juurde. Me leiame need Pühakirjas, Vanas Testamendis, mis pühendab jumalateenistusele väga suurt tähelepanu üsna algusest peale. Juba Kain ja Aabel tõid Issandale ohvreid, üks maaviljast, teine loomadest. Sama tegid Noa ja Aabraham ja teised esiisad, hүүdes appi Issanda nime ning rajades kõikjale, kuhu nad oma rännakutel jõudsid, Jumala austamiseks altareid.

Üksikasjadeni arenes Iisraeli rahva jumalateenistus välja Moosese ajal, kes rajas Jumalalt saadud instruksioonide järgi Jeruusalemma templi eelkäijana kogudusetelgi, seadis sisse igapäevase ohvriteenistuse, määras kindlaks pühade tähistamise korra ning rajas preesterkonna.

Vana Testamendi templiteenistus oli väga mitmekesine ning tundis paljusid erinevaid ohvriliike, millest ühed oli mõeldud Jumala tänamiseks ja kiitmiseks, teised aga näiteks lepituseks, hüvituseks või andestuse otsimiseks. Olid igapäevased hommiku- ja õhtuohvrid, aga ka taolised, mida toodi vastavalt vajadusele, teatavate elusündmuste või pühade puhul.

Kogu ohvriteenistuse keskseks mõtteks oli arusaamine ja tunnistus, et kõik, mis inimesel on, tema ise kaasa arvatud, kuulub Issandale ning Jumala rahvas elab Tema armust. Just seetõttu teadis Iisraeli rahvas algusest peale sedagi, et jumalateenistus ei saa olla pelgalt rituaalne, vaid peab haarama kogu inimese elu, ning seda mitte ainult teatavas kitsalt usulises valdkonnas, vaid kõiges. Eriti selgelt tuleb see välja prohvetite kuulutuse kaudu, kes noomivad Jumala rahvast selle pärast, et too küll austab oma Issandat huultega, ent tema süda on Jumalast kaugel, või et inimesed «alandavad oma hinge», „painutavad oma pead nagu kõrkjas“ ja „teevad enesele aseme kotiriidest ning tuhast“ – samal ajal aga rõhudes vaest ja pigistades oma võlgnikke.

Tõeline jumalateenistus seisneb prohvetliku kuulutuse järgi selles, et tehakse Jumala tahtmist, pannes Tema oma elu esikohale, aga kohe Tema järele oma ligimese, keda tuleb armastada nagu iseennast ja kelle eest hoolitsemine on Jumalale meelepärasem kui vagad sõnad ja ohvrid.

Lisaks templiteenistusele ning kogu elu haaravale jumalakartlikule elule kujunes aja jooksul – eriti pärast Jeruusalemma templi hävitamist ning Iisraeli rahva erinevatesse maadesse laialipillutamist – välja veel üks jumalateenistuse liik: sünagoogijumalateenistus.

Sõna «sünagoog» pärineb kreeka keelest ning tähendab „kokku tulemist“, tähistades esmalt koguduse kogunemist, hiljem aga ka paika, kuhu kogudus kokku tuleb, ehk kogudusekoda, meie mõistes palvemaja või kirikut (kuigi viimast on kombeks kõrvutada pigem Jeruusalemma templiga).

Sünagoogijumalateenistus ei ole seotud ohvriiitustega, vaid on puhtalt sõna- ja palveteenistus, koosnedes kahest peamisest osast, millest esimene on pigem liturgiline, teine aga õpetuslik.

Sünagoogiteenistuse esimese osa juurde kuuluvad igal juhul „Š'ma Israel“ ja „Amida“. Esimene neist algab nõnda: „Kuule, Iisrael! Issand, meie Jumal Issand, on ainus. Armasta Issandat, oma Jumalat, kõigest oma südamest ja kõigest oma hingest ja kõigest oma väest! Ja need sõnad, mis ma täna sulle annan, jäägu su südamesse!“

„Amida“ kujutab endast üht juutide jaoks tähtsaimat palvet, mida loetakse sosinal, seistes näoga Jeruusalemma poole, ja milles meenutatakse Jumala suuri tegusid läbi aegade, ülistatakse Tema võimsust, austatakse Tema püha nime, palutakse Jumala õnnistust hingamispäevaks ning tänatakse Teda selle eest, et Ta on võtnud oma rahva oma armu hoolde, kandes ja hoides teda läbi kõigi aegade. Samuti kuuluvad sünagoogiteenistuse esimese osa juurde meilegi tuntud Aaroni õnnistussõnad:

„Issand õnnistagu sind ja hoidku sind! Issand lasku oma pale paista sinu peale ja olgu sulle armuline! Issand tõstku oma pale sinu üle ja andku sulle rahu!“

Sünagoogiteenistuse teine osa koosneb pühakirjalugemistest ja nende seletamisest. Kõigepealt loetakse „Toorast“, s.t Moosese raamatutest, siis prohvetitest, ning seejärel võib järgneda kirjaseletus. Nii toimus jumalateenistus sünagoogis ka Uue Testamendi ajal – mingil määral saame selle kohta teateid seoses Jeesuse ja apostel Pauluse tegevusega.

Esimesed kristlased lähtusid jumalateenistuse pidamisel suurel määral sünagoogi eeskujust. 2. sajandil elanud kristlik filosoof ja apologet Justinus Märter kirjutab: „Päeval, mida nimetatakse Päikese päevaks, tulevad kokku kõik, kes elavad linnades või ka maal; seejuures loetakse ette apostlite kommentaare või prohvetite kirju, nii nagu aeg lubab. Seejärel, kui lugeja lõpetab, peab

eestseisja kõne, milles ta manitseb ja kutsub üles kõike seda head järele aimama. Pärast seda tõuseme kõik üheskoos ja saadame üles palved.“

Nüüd aga järgneb midagi sünagoogiteenistusest erinevat. Püha Justinus jätkab: „Kui me oleme palvetega lõpule jõudnud, siis tuuakse leib, vein ja vesi, eestseisja saadab väeliselt üles palved ja tänu, ning rahvas hüüab vastuseks „Aamen!“, kõigile kohalolijatele jagatakse tänuohvrust ning eemalviibijatele saadetakse diakonitega.“

Püha Justinus nimetab ka, et jumalateenistuse juurde kuulub korjandus abivajajate toetamiseks, ning selgitab, miks kristlased peavad oma kokkutulemisi just pühapäeval, s.t nädala esimesel päeval (mitte sarnaselt juutidega seitsmendal, hingamispäeval): „Kuna see on esimene päev, mil Jumal pimedust ja mateeriat ümber muutes maailma lõi, ning kuna Jeesus Kristus, meie Lunastaja, on sellel päeval surnuist üles tõusnud. Sest päeval enne Saturni päeva löödi Ta risti ning päeval pärast Saturni päeva, see on Päikese päeval, õpetas Ta oma apostlitele ja jüngeritele ilmudes seda, mida oleme ka teile järelemõtlemiseks edasi andnud.“

Nagu näeme, kuulus esimeste kristlaste igapäevase jumalateenistuse juurde lisaks sünagoogiteenistusest pärinevale sõna- ja palveosale lahutamatult ka armulauatalitus. Uue Testamendi selge arusaam on, et Vana Testamendi ohvrteenistus oli üksnes eelkujutiseks Kristuse ohvrust, mille läbi Ta on kogu maailma lunastanud, seepärast ühendab kristlik jumalateenistus armulaua kui sellest ohvrust osasaamise läbi endas nii juutide sünagoogi- kui templiteenistuse: sakramendi kui «nähtava Sõna» kaudu, nagu luterlikud usutunnistuskirjad sakramente defineerivad, saame reaalselt, meeltega tajutavalt osa sellest, mida Jumala Sõna meile evangeeliumina, päästva rõõmusõnumina kuulutab: Kristuse lunastavast ja õndsakstegevast ristiohvrust.

„Koguduse teated. Eesti Evangeeliumi Luteriusu Kiriku Los Angelese kogudus“. Nr 1 veebruar 2017.

Enn Auksmann

LUGUDE KOGUMISE VÕISTLUS **„MINU KODUKOGUDUS.“**

Ajaleht Eesti Kiriku toimetus kuulutab välja lugude kogumise võistluse, mis on pühendatud EELK 100. aastapäevale. Lugusid ootame toimetusse 16. aprilliks.

Võistluse eesmärk - Pühendatud EELK 100. aastapäevale.

Eesmärk on innustada inimesi jagama oma koguduseelu kogemusi ning tunnustada parimaid kirjutajaid. Võistluse eesmärk on jäädvustada EELK liikmete mälestusi, hinnanguid, ettepanekuid, mis talletavad Eesti kaasaegse kiriku elu tugevusi ja nõrkusi, meeolukaid pilte ja sündmusi, hakkajaid inimesi, vabatahtlikke, osutavad kasutamata võimalustele ning näitavad teed tulevikku.

Võistlustöö on autori arvamusel põhinev vabas vormis mõttearendus, mis sisaldab teema selget käsitlust.

Osalemise tingimused

1. Osaleda võivad kõik hea tahtega inimesed kodu- ja välismaal, kes on seotud kogudusega kas läbi enda või mõne oma lähedase pereliikme.

2. Esitatava töö teema valib autor oma äranägemise järgi.

Mõned näidisteemad:

- mälestused-meenutused (kas enda omad või mõne koguduseliikme omad, mida vahendatakse)
- minu õpetaja (hingekarjane)
- minu usulised kogemused
- kuidas jõudsin kirikusse
- eriskummalised juhtumised
- koguduseliige minu kõrval kirikupingis
- ilusaim pühakoda – minu kodukirik
- ajastu kroonika (nt 1980ndate lõpu või 1990ndate alguse aastad)

3. Töö on varustatud pealkirjaga.

Pikkus on 5000 – 10 000 tähemärki (2–4 lehekülge).

Töös peavad olema eristatavad autori enda ja teiste autorite mõtted.

Töö peab olema kirjutatud korrektset eesti keeles.

Töö võiks soovitatavalt olla kirjutatud arvutikirjas ning esitatud elektrooniliselt.

4. Võistlusel osalejalt ootame järgmisi andmeid:

autori kontaktandmeid (nimi, telefon ja e-post);

lühikest enesetutvustust, mis näitab autori kokkupuuteid koguduseeluga;

autori nõusolekut avaldada võistluse eduka läbimise korral mälestus Eesti Kirikus, veebilehel või mõnes muus vormis.

5. Võistlustöid koos nõutavate lisadega saab esitada Eesti Kiriku toimetusele **16. aprillini 2017** elektroonilisel kujul (e-post: ek@eelk.ee).

6. Hindamise kord ja kriteeriumid.

Võistlustööde hindamiseks moodustatakse pädev hindamiskomisjon, kes jätab endale õiguse võistlustöid avaldada või mitte avaldada. Komisjon annab oma otsuse autoritele isiklikult teada.

7. Võitjate väljakuulutamise ja tunnustamine.

Võidutööd kuulutatakse välja 1. juuniks 2017.

Võidutööd avalikustatakse Eesti Kirikus ning võimalusel eraldi väljaandena spetsiaalses kogumikus.

8. Võistlusest teavitamine.

Teade võistluse väljakuulutamise ja tingimuste kohta avaldatakse Eesti Kirikus (paberikandjal ja veebis).

Parematele auhinnad:

- Tasuta koht reisile Karjalasse 14.–19. augustini (Tiit Reisid).
- Eesti Kiriku aastatellimus
- Raamatud:
 1. Johannes Esto Kirjastuselt; komplekt Jaan Tammsalu raamatutest; Arne Hiobi pühapaikade triloogia; komplekt Anselm Grüni raamatutest
 2. EELK Usuteaduse Instituudi väljaanded
 3. Valik kirjandust Tartu Pauluse raamatupoest
- Tasuta osalemine EELK Usuteaduse Instituudi ühel täiendusõppe kursusel

KUTSE LEERI!

Eesti on olnud kaheksa sajandit kristlik maa, sellest viis sajandit luterlik. Kristluse roll meie väärtushinnangutes, kultuuris ja keeles on sedavõrd suur, et seda on muust sajandite jooksul meie kultuuris talletunud väga raske eristada. Usualased teadmised on osa haritusest. Juba reformatsiooniajast alates on inimesi leeris (saksa keeles *lehren* ehk õpetama) õpetatud tundma Piiblit ja katekismust ning nende kaudu kõige olulisemat kiriku õpetust. Leerikool ei ole aga mitte üksnes uute teadmiste omandamise koht, vaid väga oluline roll on ühisel kristlasena kasvamisel ja osadusel.

Leeritunnid on avatud ja neile on oodatud vabakuulajana kõik, keda leeritundide teemad huvitavad.

Ka need, kes on kunagi leeris käinud, kuid soovivad nüüd oma usualaseid teadmisi värskendada.

Leeris käimine päädib leeriohustamisega, mille läbi saadakse koguduse liikmeks. Igal koguduse liikmel on õigus osa saada pihist ja armulauast, abielu laulatada, oma lapsi ristida ja olla ristivanemaks, õigus valida ja olla valitud koguduse elu korraldavatesse organitesse.

Haapsalu Püha Johannese koguduses korraldatakse leerikursusi kaks korda aastas – kevadel ja sügisel. Käesoleva aasta kevadine leerikursus alustab 12. märtsil algusega kell 10.00 Jaani kiriku kõrval asuvas Jaanimajas (Kooli 4) ja päädib leeriohustamisega 4. juulil. Leerikursuse tasu on 40 eurot.

Täpsem teave: koguduse õpetaja Tiit Salumäe, 528 0635; tiit.salumae@eelk.ee.

JUHTSALM, MÕTISKLUS JA PALVE.

See ongi Jumala armastamine, et me peame tema käske, ja tema käsud ei ole rasked.

1Johannese 5:3

Kas oleme mõnikord üritanud üles õhutada armastusega seotud tundeid, püüdes täita Jeesuse käsku: Armasta Issandat, oma Jumalat, kogu oma südamega ja kogu oma hingega ja kogu oma mõistusega! Ilmselt on mõni väheemotsionaalne inimene ohtes loobunud tõdemusega, et tema ei suudagi Jumalat armastada. Ja ka need, kes on suutnud endas „sobivad“ tunded üles õhutada, peavad tunnistama, et nende tunded kaovad sama kiiresti kui tekivad.

Selle põhjuseks on, et aetakse segi armumine ja armastus. Armastus, erinevalt armumisest, ei põhine tunnetel. Tundeid ei saa käskida, ent Jeesus on meile andnud armastamise käsu. Armastus on tahteotsus teha armastuse tegusid, millega võivad, aga võivad ka mitte kaasneda tunded. Armastus on meie otsuse, meie tahte mõjupiirkonnas, sellepärast ongi võimalik käsk armastada. Jumal ootab meilt selle käsu täitmist, sõltumata meie tunnetest.

Ka Jumala armastamine on armastuse tegude tegemine — see on Tema käskude pidamine. Jumala armastamine on Jumala tahtmise tegemine. Tavalisest usukuulekusest eristab Jumala armastamist aga see, et me täidame Tema käske hea meelega, need ei ole meile rasked, nende täitmine ei nõua suurt pingutust. Jumala käsud on muutunud meile rõõmuks.

Võime mõelda, et kui asi on nii „lihtne“, siis ilmselt me juba armastamegi Jumalat kogu hingest, kuna täidame Jumala käske meelsasti. Aga kas see on ikka nii kõigis meie suhetes ja vahekordades? Kas väldime alati tagarääkimist, inimeste tarbetut kritiseerimist, nende üle kohtumõistmist? Ega me ei valeta iialgi? Äkki ärritume ja pahandame, kui asjad ei kulge meie soovitud viisil? Kas oleme Jumalale siiralt tänulikud ja toome Talle austust kogu oma eluga?

Jumala tõeline armastamine ei ole lihtne, kuid ka sugugi mitte võimatu. Jõu armastada ja armastust taotleda annab meile Jumala Püha Vaim. Võime paluda Jumalat, et Ta oma Vaimu läbi ärataks meis armastust Tema vastu. Ülejäänu sõltub meie tahteotsusest, kas otsustame kogu hingest pidada Tema käske. Oleme jõudnud kirikuaastas kannatusaega, mille sisuks on oma jumalasuhte korrastamine ja süvendamine. See on aeg, et teha otsus armastada Jumalat kogu südamest, hingest ja mõistusest, kogu oma jõust ning väest.

Armas Isa ja Issand!

Sina oled end armastuses meile andnud.

**Luba, et meiegi annaksime end jäägitult Sulle,
nii et oleksime Sinuga üks süda.**

**Luba, et Sinu armastavast südamest tulnud käsud
oleksid meilegi südamelähedased,
nii et me neid rõõmuga järgiksime
ja Sind nende eest ikka tänaksime.**

**Palume seda Jeesuse Kristuse,
Sinu Poja, meie Issanda nimel.**

Karin Teder

SÜNNIPÄEVAD MÄRTSIS.

1. märts	Tamur Tammine	
2. märts	Tiit Aedmäe	
	Kaido Rehkalt	
	Kättriin Kurst	10
	Gloria Magdalena Strauss	
3. märts	Lilli Veide	78
	Tormi Ojasoo	
4. märts	Tiina Kütt	55
	Grete Katharina Strauss	
5. märts	Leida Niinemäe	84
	Liis Laur	
9.märts	Indrek Kalda	
	Ülle Kõva	
	Piret Soome	
10.märts	Liisi Holmberg	
11. märts	Küllike Valk	
	Kristi Henning	25
	Emma Miia Martson	
13.märts	Taimi Sammel	
15.märts	Taavi Lauringson	
	Airi Laanepuu	
16. märts	Leida Arna	90
	Sigrid Tarkmeel	82
	Joanna Martina Lepmets	
17. märts	Vaike Pertel	82
	Heli Tammik	
	Vallo Vilta	
	Katrin Jets	
18. märts	Kaidi Mutso	35
	Peeter Vihmann	
19. märts	Helju Laine Zauram	95
22. märts	Ülo Birnbaum	74
23. märts	Kadri Rehkalt	30
24. märts	Rait Bachmann	
25. märts	Triin Laasi	
26. märts	Loviise Radjuk	82
	Tiit Lõhmus	
	Emily Kalamees	
27. märts	Aire Nilb	
	Kristel Borman	
28. märts	Angeliina Schwindt	
	Kristi Ainjärv	
	Raigo Vali	40
29. märts	Anneli Ammas	55
	Mari Saviir	
30. märts	Karl Vihterpal	87
31. märts	Linda Sain	80
	Reino Kaukes	
	Eva Cramer	30
	Oskar Saareväli	

NATUKE MÖTLEMIST.

Teoloogiatudeng Volli pidas just oma esimese proovijutluse. Pärast missat kogeb ta midagi, mida sooviks kogeda ilmselt nii mõnigi vaimulik. Käärkambrisse siseneb kirikuline, kes on kuulnud silmnähtavalt vaimustuses. Ta küsib Volli käest: „Kas te arvate, et ma saaksin oma hinge veel ära päästa, kui ma annetaksin 5000 eurot vaestele?“ Volli mõtleb veidi ja arvab lootusrikkalt: „Ma ei saa teile seda kahjuks garanteerida. Aga asi on kindlasti katsetamist väärt!“

EELK HAAPSALU PÜHA JOHANNESE KOGUDUS.

KOGUDUSE KANTSELEI. Kooli tn 6, on avatud esmaspäeval, kolmapäeval ja reedel kl 9-15. Kohtumine koguduse õpetaja piiskop Tiit Salumäega palutakse leppida kokku (tel. 52 80635). Kasutatud riiete annetusmüük on avatud esmaspäeval, kolmapäeval ja reedel kl 10-13.

8. jaanuarist kuni 15. aprillini toimuvad jumalateenistused Jaani kirikus.

Telefon 473 7166, 473 7167.

E-post haapsalu@eelk.ee

Koduleht <http://www.eelk.ee/haapsalu/>

Facebook <https://www.facebook.com/Haapsalukirik/>

Aadress Kooli 6, 90501 Haapsalu

Pangakonto IBAN EE811010602003965006 (SEB);
IBAN EE442200001120274032 (SWEDBANK).

Registrikood 80210533

Koguduse infokiri Johannese Sõnumid saadetakse soovijaile e-postiga. Kui soovid, et ka Sinu e-post lisatakse kirjasaaajate hulka, palun anna oma soovist teada haapsalu@eelk.ee

Eesti kiriku elust saab lugeda <http://eelk.ee/> ja <http://www.eestikirik.ee/>

Toomkirik ja muuseum Vaata www.haapsalulinnus.ee Kontakt: Marika Peberg, tel 5184664, 4725346. Linnuses toimuvate ürituste kohta vt lähemalt: <http://www.haapsalulinnus.ee>

TOIMETUS.

Tiit Salumäe E-post: tsalumae@yahoo.com 5280 635.

Kristel Engman E-post: kengman@hotmail.com; 5289 527.

Lydia Kalda E-post: lydia.kalda@hotmail.com; 53477 633.

Lia Salumäe E-post: lialalumae@hotmail.ee; 53039 835.

Lehte Ilves E-post: lehte.ilves@gmail.com

Karin Teder E-post: karin.teder@mail.ee

Maria Strauss E-post: mariastrauss@gmx.de

Tiia Laar E-post: tiia.laar@gmail.com

Teno Ilves E-post: teno.ilves@gmail.com

Koguduse häälekandja ilmub alates septembrist 2008. Ootame lugejate kaastöid, küsimusi ja soove, millest järgmistes Johannese Sõnumites lugeda soovitakse. Palume teie abi, et Johannese Sõnumid jõuaksid võimalikult paljude huvilisteni. Teatage soovijate e-posti aadress koguduse kantseleisse.